

Fullmäktige 20.04.2026

Fråga om att ingripa i mobbning i skolor

Beredning och upplysningar:
Kaarnalehto Annika

fornamn.efternamn@esbo.fi
Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande
Stadsstyrelsen

Fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på ledamöterna Ira Hietanen-Tanskanens och Ari-Pekka Hokkanens m.fl. fråga 23.2.2026 om att ingripa i mobbning i skolor och konstaterar att frågan är slutbehandlad.

Behandling

Beslut

Redogörelse

Sektorn för fostran och lärande ger ett utlåtande enligt redogörelsen som svar på Ira Hietanen-Tanskanens, Ari-Pekka Heinonens och 55 andra ledamöters fråga 23.2.2026 om att ingripa i mobbning i skolor. I den ställs följande frågor:

1. På vilket sätt följer Esbo stads skolor och läroanstalter på ett konkret sätt upp hur mobbningssituationerna avslutas och hurdana mätare används det för att säkerställa att åtgärderna är effektiva och inte förblir enstaka interventioner?
2. Institutet för hälsa och välfärd ger skolorna information om medling i brott- och tvistemål. Utnyttjar man medling i brott- och tvistemål i allvarliga och långvariga mobbnings- och våldssituationer?
3. På vilket sätt ges barn och unga samt vårdnadshavare information och anvisningar i mobbningssituationer?

Svar på frågorna

Svaren har beretts i samarbete mellan den finska utbildningen, Svenska bildningstjänster och gymnasieutbildningen. Kommentarer om frågan har också begärts av ungdomsfullmäktige.

Det finns olika slags mobbningssituationer och de är sällan begränsade till skolan eller läroanstalten. Frågor som gäller mobbning har behandlats också tidigare under innevarande läsår.

- Stadsstyrelsen 9.2.2026 41 § "Motion om förebyggande och bekämpning av våld i skolan"

- Nämnden för fostran och lärande (29.10.2025 270 §) ja nämnden Svenska rum (30.10.2025 103 §) "Åtgärdsplan för att ingripa i

mobbning, våld och trakasserier i småbarnspedagogiken, den grundläggande utbildningen och gymnasierna i Esbo”
Beredningen av de ovannämnda ärendena innehåller omfattande tilläggsinformation om förebyggande av mobbning och ingripande i den.

1. På vilket sätt följer Esbo stads skolor och läroanstalter på ett konkret sätt upp hur mobbningssituationerna avslutas och hurdana mätare används det för att säkerställa att åtgärderna är effektiva och inte förblir enstaka interventioner?

Varje läroanstalt ska ha en så kallad trappstegsmodell för ingripande i mobbning som beskriver det förebyggande arbetet, ingreppen och utredningsskedet samt förfaringssätten om mobbningen fortsätter. Det sista trappsteget beskriver skolans förfaringssätt i en situation där mobbningen fortsätter trots tidigare åtgärder. På grund av skillnaderna mellan olika skolor (till exempel skolor för årskurserna 1–6 och skolor för årskurserna 7–9, personalens kompetens i fråga om en viss metod och så vidare) varierar ovannämnda åtgärder och uppföljningsmätarna något. Det har avtalats att varje läroanstalt lägger ut sin trappstegsmodell på sin webbsida.

Gångse praxis är bland annat avtal mellan parterna och uppföljningssamtal i anslutning till dem. Dessutom är det viktigt att ha en tät kontakt mellan hemmet och skolan också i uppföljningsskedet.

Förebyggande av mobbning och ingripande i den är en del av den gemensamma elev- och studerandevården.
För att upprätthålla lägesbilden genomför skolorna olika självutvärderingsenkäter, enkäter om mobbning och andra utredningar som kartlägger situationen. Enkäten Hälsa i skolan som genomförs vartannat år innehåller frågor om mobbning.

Elev- och studerandevården och tjänsterna inom Västra Nylands välfärdsområde (såsom barnskyddet) har en viktig roll i uppföljningen av mobbningsfall och i att stödja den som mobbats samt i att styra hur den som mobbar agerar.

2. Institutet för hälsa och välfärd ger skolorna information om medling i brott- och tvistemål. Utnyttjar man medling i brott- och tvistemål i allvarliga och långvariga mobbnings- och våldssituationer?

Esbo stad har ett avtal med Stationens barn rf om K0-verksamhet med hjälp av vilken man ingriper i långvariga och svåra mobbningsfall i skolan. Experterna i K0-teamet gör (medlings)arbete med skolan, de elever som varit delaktiga i mobbningssituationerna och deras vårdnadshavare samt med ett omfattande nätverk av experter, till exempel polisen och barnskyddet. Tjänsten riktar sig särskilt till skolor med årskurserna 7–9, men K0-teamets sakkunskap kan vid behov utnyttjas också i skolor med årskurserna 1–6. Dessutom har Esbo stad två gemenskapshandledare som besöker skolor och som kan hjälpa skolorna att bygga upp sammanhållning bland annat i våldssituationer.

Dessutom ordnar staden tillsammans med K0-experten kompetensutveckling inom förebyggande av mobbning och ingripande i den, bland annat i form av utbildningar i restorativ dialog.

Långvariga mobbnings- och våldssituationer har åtminstone tills vidare varit mycket sällsynta i Esbo stads gymnasier. Användningen av extern medling har således tagits upp endast i enskilda fall. En utmaning i dessa situationer är att det är frivilligt att delta i medlingen. Om det är fråga om medling i ett brottmål, hör arrangemangen till polismyndigheten.

3. På vilket sätt ges barn och unga samt vårdnadshavare information och anvisningar i mobbningsituationer?

Esbo stads plan mot mobbning "Tillsammans som en stark gemenskap" omfattar småbarnspedagogiken, skolorna och gymnasierna. Den uppdaterade planen (2024) fokuserar på förebyggande, ingripande och stärkande av sammanhållningen för att förebygga mobbning, våld och diskriminering. Enheterna genomför detta arbete i samarbete med vårdnadshavare och partner (till exempel tjänsten Someturva, K-0).

Sektorn för fostran och lärande har informerat om elev- och studerandevårdsplanen, inklusive planen Tillsammans som en stark gemenskap, senast med ett Wilmameddelande hösten 2025. Skolor och läroanstalter informerar vid behov om aktuella fenomen.

Centrala principer och åtgärder:

1. **Förebyggande:** Långsiktigt arbete i skolor och i småbarnspedagogik för att skapa en trygg atmosfär.
2. **Ingripande:** Tydliga verksamhetsmodeller för utredning av mobbningsituationer och uppföljning.
3. **Sammanhållning:** Den sociala välfärden och elevernas delaktighet stärks.
4. **Skolspecifika planer:** Varje skola har en egen mer detaljerad plan som anknyter till ett mer omfattande pedagogiskt stöd.

Det viktigaste är att barnen berättar för en vuxen om de blir mobbade eller om de ser att någon annan blir mobbad. Detta betonar skolorna regelbundet för föräldrarna i olika sammanhang, bland annat på föräldramöten. Tyvärr kan rädslan för att situationen förvärras leda till att barnen inte berättar om mobbning. Det är viktigt att övertyga eleverna och studerandena om att det är tryggt att berätta om mobbning och att det leder till att mobbningen slutar.

På stadens webbplats finns också information om vad föräldrarna kan göra om deras barn blir mobbade eller mobbar andra.

I gymnasierna arbetar kontaktpersoner för trakasserier som har fått en särskild utbildning för att möta personer som blivit utsatta för trakasserier. Det uppmanas att de kontaktas med låg tröskel.

Ungdomsfullmäktiges ställningstagande i frågorna

Ungdomsfullmäktige gav på sitt möte 24.3.2026 följande utlåtande om ingripande i mobbning i skolorna:

Det är viktigt att notera att svaret i stor utsträckning baserar sig på ledamöternas egna erfarenheter och åsikter, vilket innebär att svaret inte är helt objektivt.

1.

Esbo ungdomsfullmäktige konstaterar att det ingrips i mobbning i skolor och läroanstalter. Ingripandet är dock ineffektivt, eftersom åtgärderna ofta grundar sig på bestraffning av den som mobbar snarare än på medling mellan parterna. Med medling menar vi att förbättra relationen mellan den som mobbat och den som blivit mobbad för att förhindra nya mobbningsituationer mellan samma personer.

Vi anser att samarbetet mellan skolan och hemmet bör betonas. Det är också bra att främja kommunikationen mellan vårdnadshavarna och hålla dem uppdaterade om hur situationen utvecklas. Vi anser att det är

viktigt att följa upp situationen så att den som blivit mobbad inte själv börjar mobba.

Mobbning sker nuförtiden förutom genom konkreta handlingar också på webben. Det är beklagligt vanligt bland flickor att tala illa om andra bakom ryggen. Bland pojkar sker mobbning mycket oftare ansikte mot ansikte.

2.

Enligt uppgifter från Esbo ungdomsfullmäktige utnyttjas Institutet för hälsa och välfärds verktyg först i allvarliga mobbningssituationer, som ofta inbegriper användning av fysiskt våld. I skolorna utnyttjas modellen med kamratmedling, där äldre elever löser konfliktsituationer bland yngre elever. När det gäller äldre elever är det till exempel lärarna inom KiVa-modellen som ansvarar för att lösa situationerna. På andra stadiet blir mobbningssituationerna ofta outredda.

3.

I så kallade lindrigare mobbningssituationer har det varit frivilligt att kalla föräldrarna på plats, varvid den som mobbat själv har kunnat påverka om föräldrarna deltar i medlingen eller inte. Vi anser att ingripande i lindrigare situationer förebygger framtida konflikter.

Barn och unga deltar ofta inte i kommunikationen, eftersom de deltar i situationerna och upplever de saker som behandlas. Upplysningen om mobbning sker till exempel under lektioner mot mobbning (KiVa-programmet). Lektionerna i fråga har inget gott rykte och har nästan ingen inverkan alls på mobbning. Esbo ungdomsfullmäktige lyfter dock upp gemenskapshandledarnas betydelse för samhörigheten och stämningen i skolan. Vi anser att deras arbete är viktigt och effektivt mot mobbning.

Beslutshistoria

Stadsstyrelsen 30.3.2026 § 108

Förslag

Föredragande

Direktören för sektorn för fostran och lärande Merja Narvo-Akkola

Stadsstyrelsen föreslår att fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på ledamöterna Ira Hietanen-Tanskanens och Ari-Pekka Hokkanens m.fl. fråga 23.2.2026 om att ingripa i mobbning i skolor och konstaterar att frågan är slutbehandlad.

Behandling

Beslut

Stadsstyrelsen:

Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Beslutshistoria

Bilaga

Tilläggsmaterial

- Valtuustokysymys koulukiusaamiseen puuttumisesta, Hietanen-Tanskanen Ira ja Ari-Pekka Hokkanen ym. 55 kvalt

För kännedom